

**Kroniek nr 28: van "Innemend Italië" op 735 ex.
Mijmeringen, bedenkingen, mededelingen, schrijfsels...**

OVERSTROMINGEN, BRAND EN VIRUSSEN

Het was een kort berichtje in de krant van 7 februari. Ergens in het Indisch gedeelte van de Himalaya was een groot stuk van een gletsjer afgebroken. De brokstukken raasden met een enorme vaart door de vallei, verwoestten een elektriciteitscentrale en zorgden voor grote schade aan een dam in opbouw. Diverse dorpjes stroomafwaarts werden door de vloed verrast. Het exacte aantal slachtoffers zal wellicht nooit kunnen bepaald worden.

260 MILJOEN KUBIEKE METER GROND

Dit bericht roept beelden op van de ramp in Vaiònt (provincie Belluno). Op 9 oktober 1963 werd de vallei van de Vaiònt weggeveegd door een enorme watermassa die vanuit het hoger gelegen stuwmeer door de bergkloof raasde. Tegen de bouw van een stuwdam op die locatie was al vrij vlug hevig protest gerezen. De streek was al eeuwen bekend voor zijn *frane* of aardverschuivingen door de onstabiele geologische structuur van de Monte Toc. En hoewel er tijdens de bouw van de stuwdam al stukken bos en rotsen loskwamen, ging men rustig door met de constructie van het gevaarte.

Op die bewuste avond schoof een massa van 260 miljoen kubieke meter grond met een snelheid van 110 km per uur in het overvolle bassin. Vijftig miljoen kubieke meter water werd in een mum van tijd over de stuwdam geduwd en verwoestte als een megatsunami alles op zijn weg naar de lager gelegen Piaverivier. In Longarone, waar de cafés overvol zaten door de rechtstreekse uitzending van de wedstrijd Real Madrid–Glasgow Rangers, viel de elektriciteit uit wat een ware paniek veroorzaakte. Enkele ogenblikken later werd het plaatsje overspoeld. Balans: 1910 slachtoffers. Real won met 6-0 en plaatste zich voor de volgende ronde.

In 2014 passeerden we voor de tweede maal aan de vroegere stuwdam. De open ruimte aan de rand van het dal waar ooit het stuwmeer gepland was, is nu een betaalparking geworden. We vinden het een beetje luguber. De kleine wimpels die elk een jong slachtoffertje symboliseren hangen gelukkig nog steeds aan de reling.

GEEN MODERNISME

Beneden in de vallei is Longarone volledig heropgebouwd. Alleen de gebouwen hoger op de berghelling getuigen nog van een vroeger bestaan. Het kleine centrum oogt modern en aantrekkelijk. In niets valt het te vergelijken met de heropbouw van Gibellina (Sicilië) na de aardbeving van 1968 (zie Kronieken r 21) waar beton de bovendhand haalt. Nochtans leunde het oorspronkelijk plan ook erg naar de ideeën van Le Corbusier maar daar werd al vlug van afgeweken. Vooral omdat men opteerde voor plaatselijk natuurlijk bouw materiaal. De moderne look van vandaag wordt voor een groot deel verkregen door de ruimtelijke ordening. Op enkele grote foto's na verwijst niet veel naar de vroegere ramp. Wel hangt in een cafetaria nog de foto van de lokale voetbalploeg van 1962-63.

Wel hedendaags is de nieuwe Santa Maria Immacolata, gebouwd in 1975 op de exacte locatie van de vroegere kerk. Langs een wand met de namen van de slachtoffers wordt de bezoeker binnengeleid in een ruimte die de vorm van een theater aanneemt. Het licht valt subtiel van boven binnen op het altaar. In een soort van crypte worden nog enkele relieken van de vroegere kerk uitgesteld. Veel blijkt er niet teruggevonden. Een tweetal klokken, een madonna en enkele bewerkte stenen.

DE GESCHIEDENIS OPGEBRAND EN WEGGEKAPT

We volgen de vallei van de Piave over Belluno naar Feltre, een leuk stadje met een fraai ommuurd historisch centrum. Vooral de wandeling door de Via Mezzaterra naar de Piazza Maggiore is aangenaam. Op en rond het plein zijn de voornaamste gebouwen van Feltre gelegen. Een zuil waarop de leeuw van San Marco prijkt bevestigt de

Venetiaanse invloed op dit hinterland. Maar het is voornamelijk het Palazzo della Ragione dat onze aandacht wegkaapt.

Dit paleis werd opgetrokken nadat de troepen van Maximiliaan van Oostenrijk in het begin van de 16de eeuw een ware ravage hadden aangericht in het centrum van Feltre. Maar wellicht had men het wat te groots gezien want de enorme feestzaal was tijdens de winter onmogelijk te verwarmen. Daarna werd het alleen nog gebruikt voor karnavalsfeesten. De ommekeer kwam er in 1684 toen de ruimte omgebouwd werd tot een theater waar zelfs Goldoni nog te gast was.

Deze kroniek kan blijkbaar niet zonder dat het noodlot enkele keren passeert. Op 26 juli 1769 brandt de schouwburg tijdens een voorstelling af. Er vallen 5 doden en tientallen gewonden. Vele jaren laat men de ruïne aan zijn lot over totdat er in 1802 een beroep gedaan wordt op Gianantonio Selva om een nieuw theater te ontwerpen. Selva was niet zomaar de eerste de beste. Als architect tekende hij voor het befaamde Venetiaanse theater La Fenice, ook al opgetrokken op een afgebrande voorganger. La Fenice zelf zou trouwens ook twee maal door brand worden verwoest. Eerst in 1836 en in recente tijd in 1996. Er worden in Italië blijkbaar vurige stukken opgevoerd.

Maar let ook even op de borden die aangebracht zijn aan de gevel van dit voormalig paleis. De teksten (of afbeeldingen) zijn er weggekapt alsof men zich van het verleden wou ontdoen. Twee ervan zouden een eerbetuiging geweest zijn aan evenveel magistraten die in het midden van de 16de eeuw een belangrijke rol speelden bij de bouw. De woorden werden echter in 1797 door de troepen van Napoleon weggebeiteld. Tabula Rasa? Ik heb niet kunnen achterhalen waarom. En over de andere twee borden kon niemand mij ook maar één zinnig woord vertellen.

NET GEEN VIRUS

In de onmiddellijke omgeving van Feltre ligt in een feeëriek omgeving het Santuario dei Santi Vittore e Corona. Hadden we het voorgevoel dat die naam weinig goeds voorspelde? In elk geval hebben we toen deze abdij links laten liggen. Eigenlijk was dit jammer want het complex heeft enkele mooie en unieke fresco's te bieden. En een Laatste Avondmaal met rivierkreeftjes. Nog nooit eerder gezien.

Nog ter info: de heilige Corona werd op 16-jarige leeftijd omwille van haar geloof op spectaculaire wijze gevierendeeld. Aan handen en voeten werd ze vastgebonden aan twee palmbomen die tot aan de grond waren kromgebogen. Daarna werden beide bomen tegelijkertijd opnieuw vrijgemaakt waardoor ze met een enorme kracht en snelheid opnieuw rechtop kwamen te staan. Samen met haar lotgenoot de heilige Victor wordt haar lichaam thans bewaard in de vermelde abdij. Hoe men indertijd al die losse onderdelen heeft kunnen bijeengaren is op zich al een mirakel. Nu, voor Victor waren er minder problemen. Hij werd gewoon onthoofd. Naamdag: 14 mei. Beiden hebben niets te maken met besmettelijke ziekten of aanverwanten.

Marc Vandenbon

Auteur van "Innemend Italië"

marc.vandenbon@telenet.be

www.innemenditalie.be

Avondvullende voordrachten:

- Rome, andere paden
- Innemend Italië

Info op aanvraag

